

Koninginnedag

Is Koninginnedag nog steeds meer dan een verplichte vrije dag?

Nog even en straten en pleinen in veel plaatsen in Nederland kleuren weer oranje. Niet als steun voor het Nederlands elftal tijdens een belangrijk toernooi, maar om Koninginnedag luister bij te zetten. Oranjecomités en particulieren doen weer hun uiterste best om met een gevarieerd, veelal nostalgisch programma voor de dag te komen. De laatste jaren worden steeds meer optredens toegevoegd. Vaak begint het feest al op 29 april met een

Koninginne-Nach. Op 30 april is er onder ander een vrijmarkt.

De koninklijke familie bezoekt dit jaar Weert en Thorn. Het is voor het eerst sinds 1995 (Eijsden en Sittard), dat Limburg op Koninginnedag centraal staat.

Koninginnedag is in 1890 ontstaan als opvolger van Prinsessedag. Prinsessedag werd ingevoerd op 31 augustus 1885, de vijfde verjaardag van prinses Wilhelmina, om aldus de nationale eenheid te beklemtonen.

In 1890 volgde Wilhelmina haar overleden vader Willem III als vorst op. Prinsessedag, een dag voor feestende kinderen, werd vervangen door Koninginnedag op 31 augustus. De 31-jarige koningin-moeder Emma trad in 1890 zolang op als regentes en bleef aan tot Wilhelmina's inhuldiging in 1898.

Koningin Wilhelmina volgde de landelijke feestelijkheden op haar verjaardag op afstand.

Met de komst van de nieuwe koningin Juliana, in 1948, werd Koninginnedag voortaan op haar verjaardag 30 april gevierd. Dit was vanaf 1949 voor de eerste keer het geval. Ouderen herinneren zich het jaarlijkse feestelijke defilé in de tuin van paleis Soestdijk in Baarn. Dat waren nog eens tijden. Van uitgebreide veiligheidsmaatregelen had nog niemand gehoord. Koningin Beatrix, die op 31 januari jarig is, heeft Koninginnedag gehandhaafd op 30 april. Sinds de aanslag op de koninklijke stoet op Koninginnedag 2009 in Apeldoorn is Koninginnedag Koninginnedag niet meer. De veiligheidsmaatregelen rond de Oranjes zijn verscherpt.

Voors en tegens

In de jaarlijkse aanloop naar Koninginnedag zal de discussie over het nut van Koninginnedag weer opleven. Nog steeds zijn er massa's mensen, die de monarch als een maatschappelijk bindmiddel beschouwen en daarom ook Koninginnedag willen handhaven.

Koninginnedag is een nationale feestdag. Een vrije dag op zijn tijd geldt altijd als plezierig.

Tegenstanders voeren als argument aan dat op 5 mei Bevrijdingsdag wordt gevierd en daarmee Koninginnedag overbodig maakt.

Hier zit wat in in tegenstelling tot een zwak tegenargument als: Koninginnedag komt smakeloos en truttig met folkloristische spelen over.

Ook de hoge kosten van de festiviteiten zijn voer voor tegenstanders, immers vanuit economisch oogpunt gezien is een verplichte vrije dag slecht voor de economie in deze tijd van bezuinigingen.

Partijen als de PVV en de SP en in mindere mate de PvdA zullen na het aftreden van Beatrix in zich inspannen om de koninklijke bevoegdheden verder in te perken, waardoor het koningsschap wordt teruggebracht naar een ceremonieel ambt. Wellicht dat Koninginnedag dan ook wordt versoberd.

Tekst: Jos Schols

11 april 2011